

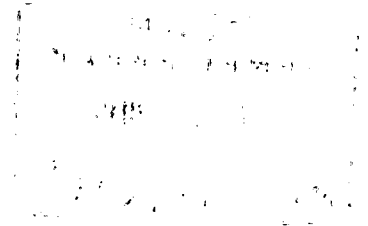
T.B.M.M.
HALIKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 319
Tarih : 11.08.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

UNESCO Dünya Mirası Listesine girmek için gereken 10 kriterden 9'una sahip olmasına rağmen, sahip olduğu doğal ve tarihi güzelliklerle bir turizm merkezi olma kapasitesine sahip olan Hasankeyf'in UNESCO Dünya Mirası Listesine girmesi için Kültür Bakanlığınca şu ana dek herhangi başvuruda bulunulmamasının ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri (KTKGB) olarak seçilmemesinin ve bölgeye faydadan çok zarar getirecek olan Ilısu Barajı projesinde ısrar edilmesinin nedenlerini ortaya çıkarmak amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 11/08/2015

Saadet BECEREKLİ
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Hasankeyf, bölgeye hayat veren Dicle nehrinin kıyısında bin yıllara dayanan tarihi ile doğanın tarihle sarmalandığı bir antik kenttir. Ünlü taş köprüsü dışında Hasankeyf'te El Rizk Camiisi, Zeynel Bey Türbesi, hamam, yaklaşık 6 bin mağara ve kale gibi pek çok yapı bulunmaktadır. Anadolu'daki ilk yerleşim yerlerinden biri olan Hasankeyf'te toplam 289 arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Bugüne kadar bu bölgenin yaklaşık % 40'ında yüzey araştırması yapılmıştır. Dolayısıyla bu araştırmalar tamamlanmadan Ilısu barajı projesi hayata geçirilirse insanlık tarihi için değerli pek çok tarihi zenginlik gün ışığına çıkarılmadan sular altında kalacaktır.

UNESCO'nun 1972 yılında kabul ettiği Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmeye Türkiye 1983 yılında taraf olmuştur. Bu sözleşme çerçevesinde UNESCO Dünya Miras Komitesi, olağanüstü evrensel değerlere sahip varlıkların listesini "Dünya Miras Listesi" adı altında oluşturmaktadır. Bir varlığın bu listeye girebilmesi için belirlenen 10 kriterden bir ya da birkaçını taşıması gerekmektedir. Hasankeyf, Unesco Dünya Mirası Listesine girmek için gereken 10 şarttan 9'una sahiptir. Bir bölgenin UNESCO Dünya Mirası Listesine girmesi onun dünyaca bilinirliğini artırarak turizmin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca söz konusu varlığın koruması için Dünya Miras Fonu (WHF)'tan yardım alınabilmektedir. Bugüne kadar gönüllüler, çevre dernekleri tarafından Hasankeyf'in UNESCO dünya mirası listesine girmesi için Kültür Bakanlığı üzerinden birkaç kez başvuruda bulunulmuş, ancak bu başvurular bakanlık engeline takılmıştır.

Hasankeyf, tüm potansiyeline rağmen Kültür ve Turizm Bakanlığının önerisi ve Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen turizm merkezleri (TM) ve Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri (KTKGB) listesine de alınmamıştır. KTKGB bölgeleri tarihî ve kültürel değerlerce zengin ve/veya turizm potansiyeli yüksek olan yerlerdir ve açıktır ki Hasankeyf ülkemizde bu özellikleri bünyesinde fazlasıyla bulunduran yerlerdendir.

Hasankeyf tarihi kenti ve Dicle Vadisi sahip olduğu tarihi ve doğal değerleriyle hem KTKGB olabilecek hem de UNESCO Kültürel Miras listesine girebilecek nitelikteyken, yapımı sürmekte olan Ilısu barajı nedeniyle sulara dolayısıyla da tarihin derinliklerine gömülme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Kurtarma planı çerçevesinde hangi kültürel/tarihi yapıların Yeni Hasankeyf'e taşınacağı, taşınmanın ne zaman yapılacağı konusu muğlaktır.

Ilısu Barajı sadece kültürel ve tarihi değerler üzerinde yıkıma neden olmayacaktır. Batman, Siirt, Diyarbakır, Mardin ve Şırnak illerinde toplam 199 köyü ve Hasankeyf ilçesi ile binlerce insanı etkileyecektir. Yeniden Yerleşim Eylem Planı (YYEP) çerçevesinde yapılan bir ankete göre, etkilenecek insanların büyük kısmı büyük şehirlere göç etmeyi planlamaktadır. Dolayısıyla Ilısu barajı ile Hasankeyf ve Dicle vadisinin sular altında bırakılması sadece bölgeyi değil bu sebepten göç alacak şehirleri de etkileyecektir. Devlet tarafından kurulacak yeni yerleşim yerlerine geçmeyi planlayan bir kısmı yöre halkı ise olmayan paralarıyla borç altına alınmak suretiyle ev sahibi yapılacaktır.

Ilısu barajı ekolojik dengeye de büyük zarar verecektir. Vadi ve nehirde yaşayan canlı türleri bu baraj yüzünden yaşam alanlarının yok edilmesi nedeniyle olumsuz yönde etkilenecektir. Barajın hayata geçmesi ayrıca yeraltı suyunun çekilmesi, barajın aşağısındaki yerlerde nehir yataklarının bozulması ve yerel iklimde değişikliklerin meydana gelmesi gibi sonuçlar doğuracaktır. Ilısu barajı Türkiye ile Irak ve Suriye arasında politik sorunlara da neden olacaktır.

Günümüzde artık enerji üretimi için pek çok alternatif yöntem varken, Hasankeyf ve Dicle Vadisinin bir barajla sular altında bırakılması yerine bir doğa ve kültür turizmi merkezi olarak tescillenmesinin bölgenin kalkınması ve bölge insanına iş alanı açması bakımından çok daha faydalı olacağının ve bölge için hayati önem taşıyan binlerce hektarlık verimli alanın sulara gömülmekten kurtarılabileceğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Tüm bunlardan hareketle, Hasankeyf'in korunması ve gelecek nesillere aktarılmasının bölge ve ülkemiz açısından getireceği yararlarla rağmen yıllardır Ilısu Barajı tehlikesiyle karşı karşıya bırakılmasının ve görevi tarihi, doğal ve kültürel varlıkları korumak ve gözetmek olması gereken Kültür ve Turizm Bakanlığın böylesine bir kültürel ve doğal zenginliğin hak ettiği yeri bulması için hiçbir çaba göstermemesinin nedenlerinin belirlenmesi ve Türkiye'de henüz keşfedilmemiş veya öne çıkarılmamış tarihin kapsamlı ele alınması amacıyla bir meclis araştırması açılmasını talep ediyoruz.

17. Leyla GÜVEN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

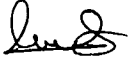
Nimettullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Tuğba Hezer ÖZTÜRK
HDP Van Milletvekili

Edip BERK
HDP Diyarbakır Milletvekili

Kıznaç Türkeli
HDP Iğdır mv.

Sibel Yigitalp
HDP Diyarbakır mv.

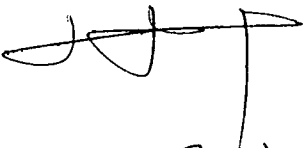
Ziya Çaliskan
HDP Şanlıurfa mv.

Leyla Bırık
HDP Şırnak mv.

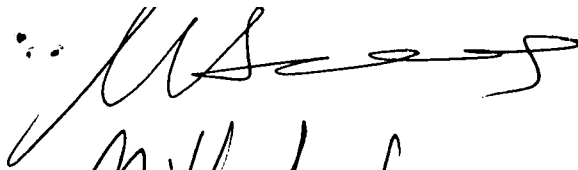
Ayşe Acar Bıçaran
HDP Batman mv.

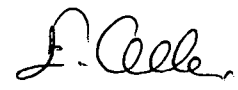

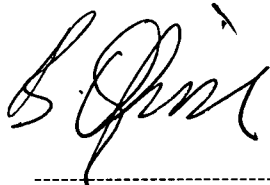
Lezgün Botan
HDP Van mv.

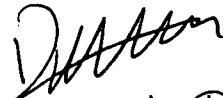

Remzi Özgökçe
HDP Van mv.

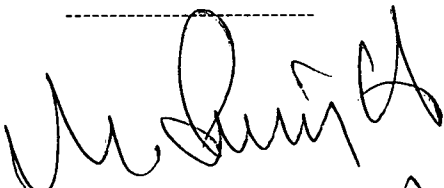

Nihat Sarar
HDP Mardin Milletvekili

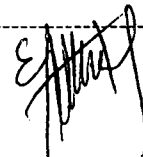

Erise Güneşli
HDP Mardin mv.

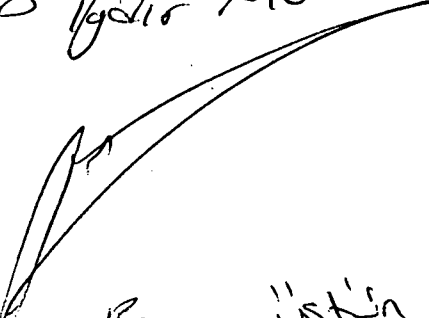

Berdan Öztürk
HDP Ağrı mv.

Dürayet Paşdemir
HDP Ağrı mv.

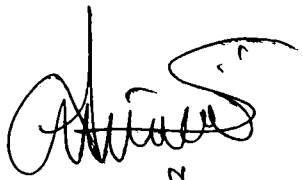

Mehmet Emin İlhan
HDP Ağrı mv.

Mehmet Emin Adıgüzel
HDP Iğdır mv.

Edibe Şahin
HDP Tunceli mv.

Emine Beyza Üstün
HDP 'İst. mv.

Mahmut Taşbulut
HDP Gaziantep mv.

Adem Özcaner
HDP Van mv.

Turgut Öker
HDP İstanbul mv.

Mülüm Döğru
HDP İzmir mv.